

„Soča“ izhaja vsak četrtek in velja za pošto prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana za družabnike polit. društva „Soča“:

Vse leto f. 4.—
Pol leta „ 2.—
Četrť leta „ 1.10

Za nedružabnike:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrť leta „ 1.20

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici pri Paternoliju in Soharju; v Trstu v tobakarnicah „Via del Belvedere 179“ in „Via della caserma 60“.

SOČA

Pri oznanilih se plačuje za navadno tristočno vrsto:

8 kr., če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 krat
6 „ „ „ 3 krat.

Za večje črke po prostoru in vsak pot 30 kr. za kolek.

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredniku: Viktorju Dolencu v Gorici, Contrada della croce 233, poleg preture, kder se nahaja tudi upravnistvo. — Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delavec in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri urednistvu.

Glasiło slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

DOPISI.

V Gorici 12. junija. V ponedeljek 10. t. m. je imelo tukajšnje mestno svetovalstvo jako zanimivo sejo, pri kateri so se utrjevale volitve novoizvoljenih 8 starešin. Toda tako živahna vendar nij bila, kakor se je sploh pričakovalo.

Volitve prvih dveh volilnih skupščin so se potrdile brez razgovora. Ko je pa poročevalec Dr. Vercegnassi obširno poročilo glede volitve tretje skupščine s predlogom končal, naj se zavrzajo, se je vnelo precej razburjeno besedovanje med njim, ces. zastopnikom baronom Rechbachom in županom Claricini-jem.

Cesarski komisar je govoril proti predlogu; trudil se je dokazati, da sredstva vladno-klerikalne stranke niso bila tako silna, kakor popisuje poročilo, marveč da je liberalna stranka še huje pritiskala z obrekovanjem in drugimi sredstvi. Pri tej priliki je opazil, da glasove kupavati nij protipostavno. Kaj dobro ga je pobijal g. župan Claricini, podpiravši predlog za uničenje volitve.

Poročevalec Dr. Vercegnassi je pa zavrnul c. komisarja na neko Schmerlingovo novello, po kateri je kupovanje glasov kot nepostavno zabranjeno.

Ta ugovor je baron Rechbacha v nekako zadrego spravil — vendar je, bi rekel, naivno odvrnil, da ta novella ne nahaja v zakoniku in da tedaj ne more biti merodajna.

Ko se je potem o predlogu glasovalo, je obveljal z večino glasov.

Na to zahteva cesarski komisar v vladnem imenu, da se predložijo dotični volilni spisi s pritožbami vred c. k. namestništva v razsodbo, čemur se je menda vstreglo.

Bomo videli, kaj nastane iz tega. Vsakakor se zavleče volitev novega župana za nekoliko tednov in kdor pa temu hrepeni, bo težko čakal.

Med raznimi vesti je priobčila zadnjič „Soča“, kako obilne poljane je odmevnila vlača tukajšnji kmetijski šoli. Toda večji del dotičnega zneska bo državna močnja še la telaj poštel, kečar bo deželni odbor preskrbel v ta namen potrebno kmetijo v zmislu deželnozborskega sklepa. Pri-poveduje se nam, da je gospod trgovec in pose-stnik Mulich iz Gorice ponudil v ta namen po še precej poštenu ceni svoje posestvo v St. Petru pri

Gorici, katero obsega zraven precej obširnih go-spodarskih poslopij, nekda tudi prav dobre njive, vinograde in travnike, vsega tedaj zadostaja po-trebe kmetijske šole. Ravnatelj te šole, potem profesor Haberlandt in drugi strokovnjaki so iz-rekli, da je ta kmetija v vsakem oz. ru jako spo-sobna za kmetijsko šolo.

Kdo se je pa temu ustavljal in zakaj? Ita-lijanski udje komisije, češ, da je kmetija preda-leč od mesta, da bo to nepriležno učiteljem in dijakom, kateri ne bodo mogli udobiti v St. Petru dostojnih stanovanj; da bo dijakom manjkalo omikalne družbe i. t. d. Se ve, da so to samo prazne pretveze; pravi vzrok pa tiči gotovo v tem, da leži kmetija v slovenski občini in ne v uže bolj poitalijancem okrožju goriškega mesta ali pa onikraj Soče na furlanski zemlji. Neki njihov mameluk, vodja nekoga dobrodelnega zavo-da v Gorici, kateri je sicer po rodu in po imenu Slovenec, a se rad hlini tem gospodom, ker se v senci njihove milosti jako dobro redi, je celó nasvetoval, naj bi se kde v gradiškem okraji kako večje posestvo ukupilo za kmetijsko šolo; toda Goričani vendar preveč skrbé za svoje domačo gujezdo, nego bi v tak predlog privolili. Na to so iskali pod Kostanjevico na tako imenovani Blanči primerno posestvo, pa ga menda še niso staknili. Zarad nekoliko zemljišč so se pač po-gajali uže s tukajšnjimi nunami Ursulinaricami, toda te jih nečejo odstopiti. In tako se bo stvar vlekla še, Bog ve, kako dolgo v veliko škodo šole, katera ostane nepraktična in ne bo imela prave veljave, dokler se jej ne pridruži primerna kmetija za praktične vaje vsake vrste.

Zgoraj omenjeni g. vodja se kaj rad vede kot strokovnjak v kmetijskih rečeh. Peča se prav marljivo se sadjerejo, čebelorejo, vinorejo in celo tukajšnje ribe nam je hotel po plemeniti, naročivši za drag denar iz tujih dežel ribjo zalego, katera mu je pa navadno v mlah volnjakih zavolovog vrtu poginila. Ča bi obveljale kmetijske skušnje tega gospoda, bi nam kmalo ne trebalo trt saditi, ampak pridelavati bi vino dosta laže in varniše. Pri-poveduje se nam namreč, da je poskusil vino iz pése napravljati. Nekaj je dvema gospodo-ma to svojo izvrstno iznajdbo hvalil in jima je tudi hotel dati pokušati zlahtne pesno-vinske kaplice. A ko je poprej sam požirek v usta vzel,

se mu je obraz hipoma nepopisljivo skisal in malo je manjkalo, da se mu nij zvil tudi želodec. Ohmolknul je, ko ribe na njegovem vrtu in nij nove pijače nikdar več omenil.

In tako bi vam lahko še marsikaj priporoč-ljivega o tem kmetijskem izvrstnjaku povedal, kateri ima merodajni votum pri kmetijskem dru-štvu, pri vinskih in drugih razstavah in zdaj tudi pri kupovanji posestva za kmetijsko šolo. Bog pomagaj!

Vodja tukajšnje deželne gluhonemice č. g. Andrej Pavletič potuje zdaj na deželne goriško-isterske stroške, ogledovaje druge onako zavode v Italiji in na Nemškem in pozvedovaje razne sisteme, po katerih se odgojujejo gluhonemi. Ker je poslopje tukajšnje gluhonemice tako krasno predelano, treba, da se tudi pri njegovih nesreč-nih prebivalcih kaj ponovi. Dandanes velja pov-sod geslo: Živi napredek!

Iz Ilirske Bistrice 3 jun. (Izv. dop.) 2. t. m. zvečer je bila zastava našega sokolskega društva blagoslovljena. Po kratki ceremoniji so sokolci blago-slovljeno zastavo po ulicah našega trga nosili, potem v gostilnico gosp. Jelovška šli in skupaj večerjali. Pri večerji je bilo prav tiho, samo hram naše godbe je v sobah gostilnice odmeval, prav malo kakošna napitnica se je slišala, niti eden govornik nij razložil pričujočim namena tega društva. Žali bože, družega nij bilo, nego jedca in pijača na dnevnem redu.

To pa izvira iz uz oka, ker društvo imeno-vano „Ilirski Sokol“ nobenega za to društvo uneta-gi pravega voditelja nijma, tako da bode dramelo in čez nekoliko časa zaspalo, ako ne bo kakošen zmožen mož voditeljstva prevzel.

Iz Prage 8. junija. (Izv. dop.) Radostno gi-banje, vzbujeno po bratovskem sočutji i ljubezni k nesrečnim bratom, širi se neprenehoma po celi česki zemlji, po celi avstrijski državi, da, celo v Nemčiji, n. pr. v Draždanih, Lipskem, Hamburg i. t. d. Srce zaigra o čili darežljivostji vseh kro-gov, kako vsi vzajemno i radodarno pokladajo poslednji krajcarček: bogataš svoje tisoče i dela-lec svoje vinarčke od težko prislužene mezde, na

LISTEK.

ANICA.

Spisal Josip Korzeniowski.

XI.

Minoli sta bili dve nedelji — Jurija nij bilo nazaj.

Sedemnajstega dne zvečer je Anica poklicala Marijo k sebi. Uboga Marija se je prestrašila, ko je bila zagledala svoje gospé obličje. Oči so jej bile vdrti in vsnujeve proge je imela po obličju, ki je sicer bilo jasno in vabljivo, ta pot pa se je zelenkasta barva z blelostjo mesila jej na njem.

Sedela je pri mizi v lahkej belej obleki; oprta je bila na dlan; prednjo je le žalo pismo, stala srebrna časa in ležala ura, v katero je neprenehoma strmela.

„Kaj ti je, ljubi moj biser?“ — povprašala je Marija.

„Ne ljubi me več, Marija. Minoli sta dve ne-delji, pa ga nij nazaj.“

„Draga moja! ali ne znaš, da je lahko kaj ustavilo ga? Paj vč, da je vojščak, in torej mora biti poslušen.“

„Da me ljubi, slutil bi, da jutri umrjem — a nič bi ga ne moglo ustaviti. Kako daleč je od tū v veliki tabor, Marija?“

„Deset milj, golobica moja; veliko cesto je sovražnik zastražil — tam je huda morija.“

„Po osemnajstih urah mora biti tu. Zdaj je šesta. Do jutri — do polnoči ga bodem čakala. Tako sem napisala. Pošlji mu ta — le list.“

„Ne mara pa ne bode moči mu priti,“ — o-menila je Marija in strahoma gledala vā-nj.

„Potlej pa izpijem to, kar sem si pripravila — ne bodem ga več čakala.“ — Ko je bila izgovorila, vstala je in čašo zakrila z obema rokama.

„Kaj je to? ali lek za spanje?“

„Za večno spanje,“ — odgovorila je mirno Anica.

„O svetnice božje! usmilite se me! — Jaz te ne pustim izpiti tega.“

„Pošlji mu to pismo, dejala sem. Naj sel hiti, kolikor more; jaz počakam le še jutri do polnoči.“

Marija je odšla, oplašena vila sem ter tija, pol ure kasneje pa je užé čvrst mladenič za mestom bil na najlepšem konji iz kneževega konjaka.

Druga dne blezu ob enajstih dopoldne je Jurij gori in doli po taborišči hodil vč vojaški popet, opasan z vojaškim pasom, se svitlo puško na ra-

mi, dragonskej čeladi z naježeno grivo — hodil je in v strahu bil za svojo soprogo, korakal gori in doli otožen in nestrpljiv. Bezvapešno je pred tednom dnij prosil, da bi privolili mu vsaj en dan, da bi šel domov; a ni njegove prošnje, niti njegovi prijatelji nijso zmogli: general si ga je odbral in še le na tisti dan odločil pregled njegovega polka. Njegovi vojaci so uže dve uristali na ogledišču, Jurij je bil pripravljen, konj je osedlan stal po-leg njega in s kopitom kopal tla — a generala le nij bilo in nij ga bilo. Ta trenotja pridirja sel. Jurij izpozna jezdeca; poznal bi bil tudi konja, ali uboga žival je bila vsa penasta in v dimu. Juriju je boleost presunila prsi, kakor bi ga bilo prodrlo sovražnikovo bodalo. Potegnil je selu iz rok pismo in jel brati to le:

„Jurij! dve nedelji sta minoli užé kedaj, tebe pa še zmerom nij domov. Kar sem sklenila, to se resnično zgodi. Jutri do polnoči te bodem še čakala. Po tem trenotki, ko to pšem, do omenjene ure bodem sedela brezi jela — brezi pila pri mizi, gledala bodem na uro in v čašo se strupom, ki je pred menoj. Ko bode kazalec kazal polnoč, pa če te še ne bode, ne bodem te potrebala kas-neje, kajti prepozen bodeš. Z Bogom, Jurij! Bog ti odpusti, če moje mlado živénje zatareš tako zgodaj!“

oltar celega naroda. Oko se veselja zaiskri, vidé kako pevski sokolska, društva, gledišča, delalski krogi, koncerti, i. t. d. raznovrstne veselice napravljajo v prospeh nesrečnim; da, tudi ustavaški Dunaj se je pokazal, da ima še milosrčno srce za tolikanj zasmehovane i zasramovane Čeha.

Mestni odbor dunajski podaril je 20.000 gl. Zbirke raznovrstne se snujejo mej občinstvom i smé se reči, da se je samo mej občinstvom v nekoliko dneh nabralo blizo gl. 200.000.

Ustavaška straža nabrane penenze pošlje Kollerju, ravno tako okrajni glavari, i spleti vsi c. kr. uradi. Narodni komité česki predstavlja mestno starešinstvo praško ter nabira mile darove za nesrečneže: oblieko, krmo, hrano i. t. d. železnice je zastoj dovažujejo na one kraje, tudi pošta je brezplačna. Načelnik onega komiteta je župan g. Dittlich i najodličnejši narodnjaki. Zares Pražani imajo usmiljena srca, čez 90.000 gold. se je do danes samo v Pragi nabralo; od hiše do hiše hodijo mestni očetje i prosijo za uboge; na Karlovem mostu, historično znamenitem, stoji vedno eden, ter po l. kraje nabira; le v jednom dnevu se je nabralo 500 gold!

Prostora bi mi zmanjkovalo, ko bi hotel vse na drobno popisati. I vendar je to le mala sotic, kapljica vode, proti vedru, kar je škoda, koje se računai še čez 60 milijonov. Več nego 10 mest, 50 okrajev, je pod vodo, čez 400 poslopij uničenih. Kaj pak se le ničena polja, hmeljovi vrti okrog Plzne i Zateca, travniki i gozdi, obrtnija i rokodelstvo, koje je v teh krajih na celém Ceskem najbolje se razvijalo; ob izgubi živine i drugih poljskih pridelkov se še govoriti ne more. I vendar državni poslanci v „rajshatu“ hočejo poveliti, kot državne podpore“ le borih 200.000 fl. t. j. komaj 600ti del tega, kar država iz Česke na leto dobiva v svoj žep. Zanimivo je, da so poslanci nemško-česki in celo Poljaki glasovali proti dovoljenju kake podpore. Vsak človek bi bil od njih pričakoval, da se bodo oni potrudili za največo pomoč, toda še toliko se niso naučili, da bi bili vsaj kot rojaki škodo poznali, zatorej so glasovali za manjšo podporo. S tem so dokazali, da česko-nemški poslanci še nemškega prebivalstva ne zastopajo, ki jih je volilo v dež. zbor, ter bi se še le takrat začeli gibati, ko bi voda ustavaštvo i njihov liberalisem olnesla.

Dunajski listi so pisali o nesreči le v severozapadnem Ceskem, toda o južnem, kder so Čehi, tam so molčali. V zaplavene kraje se pošiljajo vojaki, pionerji, da pomagajo, kder dolalnih močij manjka, toda to zopet le v nemške!

To nij nobena milost, ako se Čehom iz Dunaja pomore, to je državna dolžnost, in baš iz tega se spoznava, koliko je vsem na tem ležeče, da se kraljestvo česko ohrani. Brez njega nij Avstrije, brez tega kraljestva se razruši skupna država i ta polovica sedanja pade bojni politiki nemški v oblast pod geslom i praporom pruskim.

Politični pregled.

Državni zbor se bode sklenil namesto 15. še-le 22. t. m.; potem se skličejo delegacije in za njimi avgusta meseca deželni zbori v prav kratko sesijo, kakor naznačeno, ker nas hoče ministerstvo počasi odvrniti samouprave in deželnega parlamentarizma.

Državni zbor je dovolil Česki i milijon gl. kot pomoč poškodovanim, proti temu, da imajo vsi tisti, ki dobijo kak znesek iz onega milijona, brezobrestno in po obrokih povračati državi dotične zneske, in sicer z letom 1875 počenši. — Čudno je, da se Poljaki proti tej državni podpori glasovali, kakor se sliši iz nemškega družega uzroka, kakor zato, ker nij znesek od 1 milijona v nobeni primeri sé škodo, katera znaša 60 milijonov. — Gotovo se sme že danes soditi, da bodo privatne podpore obilnejše, dasiravno jih ne bo treba povračati, in vendar bi moralo biti vladi mnogo na tem ležeče, da se plačevalna moč Česke ne oslabi, kajti kako bodo plačevali oni nesrečneži visoke davke, če bodo morali še povračati, kar jim je vlada posodila.

Kakor smo zadnjič rekli, predelska železnica ne pride pred zbornico v tej sesiji, kar nij posebno dobro znamenje, ker bodo zdaj privrženci loške črte na vso moč za svojo črto delali.

Kar nas posebno plaši, je to, da je konsorcij za loško železnico ministerstvu podal ponudbo, da hoče loško železnico na svoje stroške zidati proti temu, da vlada oprasti novo železnico 31 let vsakega davka. — Ker je ta ponudba jako ugodna, se je bati, da jo bode državni zbor sprejel in da nam splava predelska železnica za zdaj po vodi. — A zgubili vendar še nismo vsega upanja, saj je Črne še na Dunaji! Sicer pa menimo, da je predelska črta avstrijskim interesom tako potrebna, da jo bode ministerstvo podpiralo in skušalo izvesti, če bo tudi dovoljena loška črta. — Za trgovstvo bi bilo to še dobro, kajti čem večja je konkurencija, tem nižja postane voznina.

Hrvatski sabor se bode odprl 15. t. m.; po časnikih je počil glas, da se hoče ministerstvo, to je grof Lonyay, pogoditi z narodno stranko. — Ministerstvo bi rado Hrvatom dalo popolno autonemijo, samo da bi hrvaški delegatje v peštanskem zboru z Deakovei glasovali in se ne združili z levičnjaki. — Kakor se iz tega razvidi, imajo Hrvatje odločilno moč v rokah in ministerstvo bode težko več poskušalo

z novimi volitvami, ker taka poskušnja bi utegnila imeti slabe nasledke. Na Ogerskem je zdaj živahna volilna agitacija; levičnjaki postajajo vsaki dan močnejši in kakor reči danes stojé, se je nadjati, da se v Transilvaniji reč na boljše zasúče. To bo imelo menda dosti upljiiva tudi na našo polovico; a vendar nij mogoče gledati v bodočnost Avstrije, da ne bi se človeka poprijel nek pesimizem in da ne bi človek koj spoznal, da je štrana jako zamotana. Benst jo je tako zamotal in Avstrijo spravil v največo nevarnost.

RAZNE VESTI.

(Glasbena Matica v Ljubljani.) društvo za polporo in vzgojo slovenske narodne glasbe, je ustanovljena. Tiskana pravila smo prejeli. Imena osnovalnih odbornikov se nam niso označila. (S. N.)

(Naši mladinci) priporočamo hrvatsko-srbsko pesmarico, knjigo, ki je izšla v Dubrovniku v zalogi tiskarne Dragutina Pretnerja pod naslovom: „Vienac gorskog i pitomnog cvietja. Hrvatsko-srbska pjesmarica, uredio J. Avg. Kuznačić.“ Knjiga obširna 224 strani je ena najboljših hrestomatij hrvatsko-srbske lirčne poezije. Razen najslavnijših hrvatskih in srbskih umetnikov je v tej zbirki zastopano posebno divno srbsko narodno pesništvo (dve tretjini je pesniji narodnik pesniji). Ker je dan danes za vsacega izobraženega Slovence prepotrebno in za vsakega, kdor se hoče naučiti pravega slovanskega stila, neogibno, da se seznani z jezikom in narodno poezijo naših južnih bratov: priporočamo to knjigo (ki velja samo 60 krajcarjev) vsem mladim Slovencem. (Sl. N.)

(Za tobak) je l. 1871 Avstrija razen dežel ogerske kroše skupila 52,855.962 gl. Ako se to primeri se zneskom, kateri je l. 1870 v avstrijske blagajnice za tobak prišel, se pokaže prirastek 6,396.411 gl. Od tega prirastka spada na Kranjsko 28.060 gl., na Primorje 81.717 gold., na Štajersko 278.463 gl., na Koroško 74.722 gl. Torej so dežele, v katerih Slovenci stanujejo, leta 1871 za 452.952 gl. tobaka več pokadile ko leta 1870.

(Hojmanska čitalnica) napravi 23. junija krasno besedo z deklamacijami, govorom in predstavo igre: „Servus petelinček.“ Po igri bo splošna zabava pred čitalničnim poslopjem, med katero se bodo užigali umetni ogoji. Uljudno se vabijo vsi častiti udi. Neudje plačajo ustopnino.

(Strašna nevihta.) V ponedeljek, so črni oblaki zatemnili Gorico; začela je ploha in za njo toča, pa tako debela, kakor orehi, da take debele uže več let ne pametimo. Dobro da nij dolgo časa trajala, kajti pobila bi nam bila vse rastline. V

Prebral je pismo, vskriknil slugi, naj mu drži konja; kakoršen je stal na mestu, tak je šinil na konja, pošegetal ga z ostrogo in kar splaval z mesta. Jurij je dirjal dalje blizu ob prostoru, kder je čakal njegov polk uže razvrščen.

Vojščaki so ga poznali, poznali čestniki; ali čakali oglednega načelnika: nihče se nij imel ganiti sé svojega mesta. Čudili so se, a niso umeli, kaj pomenja to, ker polkovnik tako nenavadno dirja dalje; gledali so za njim, dokler jim nij zibol izpred oči.

Minola je bila ura, minola še ena; general prijezdi, pregleda polk, jame bojevati, a polkovnika nij bilo.

V tem je Jurij, ki je po najkračem poti dirjal naprej, jezdit k stražnej vrsti, katera nikogar nij pustila ni proč ni blizu tija, kder je razsajala kužna bolezen. To bolezen so imenovali mul-tansko mrzlico; strašna je bila in neznanski neusmiljena. Ves potan, da se je kadilo iz njega — pridirjal je po trijeih urah k zaprtej ogradi in vskriknil, naj mu brž odpro. Vojščaki so se branili; zgrabil je terej palaš, z vse močjo vdaril z njim po zapahu — železo se je razletelo, drog je zmaknil se, Jurijev konj je planil čez — enj in plaval dalje.

Stražniki so se spogledavali, ali noben se nij upal po robu se postaviti mu. Polkovnikova oblega jim je prevzela bila srčnost in divjost, a obupnost, ki so mu je brali na obrazu, zadajala jim je strah.

Po poludrugi uri je Jurij bil pred drugo gradbo: tu nij pamoga ni prošnja ni grožnja. Vojščaki so stali — kakor zid; podčestnik je stopil iz vrste, roko vzdignil k čapki, ali dejal je, da se dače raji razsekati, odpreti pak ne smé. Sreča — da je to bilo daleč za vasjo. Gradil je cesto prekop, ki nij bil preširok. Jurij pošegače konja, preskoči prekop in krene na stran, hotel je dalje

pobegniti mej dvema stražama. Z obeh kriknó vojščaki, da ustrele in res namerijo karabine. Jezdec se nij zmenil za to grožnjo, ves obupljiv je planil in zopet plaval dalje nekoliko olovnc je živžgnilo mimo njegovih ušes, ali nobena ga nij piknila.

Ko se je uže mračilo, Jurij jame čutiti, da mu slabi konj, kajti več, nego štiri milje daleč je dirjal brezi kakovega oddeha. Ustavi se tedaj, pogleda na uro, premisli pot, a potješen, da pride o pravem času domov, pusti konja, da se je oddehnil. Ko je stal poleg svojega trudnega, ter drhtečega brzonogca, pogladil ga je in naslonil se na sedlo. Obrnil je goreče čelo v nebo in njegovo oko je blodilo po zvezdišči.

XII

Anica je bila véna svojega lista zagotovilu. Vso noč je sedela pri mizi, na katerej je imela uro pred seboj in čašo sé strupom.

Če je le veter malo glasnejše pošepetal z vejami, ali če je kaj zašumelo pred sobo ali v sosednej soli, če so le duri mrgodnile, ali če je, okno škripnilo, vzdignila je glavo, nastavila uho in napela oko. Zaman je Marija ogovarjala jo, da bi šla spat; noč je bila minola, ali Anica nij ne zatislila oka. Marija je prinesla jej vonjave kave, pa nij mogla posiliti je z njo.

„Nikakor ne, Marija,“ — odrekla je njenim prošnjam, „ničesar ne užijem, dokler ne pride; če pa ne bode več nazaj ga, gleli, to le bode moj užitek.“

Tako je minol dan in približal se je večer. Mariji se je zazdeto, da je Anica vsled dolgega bedenja trudna — začela mežati in da je zadremala. Rada bi bila porabila svoje dozdelnosti trenotja; hotela je čašo prevrniti; ali jedva je bila roko stegnila, začutila je bodljaj. Kri je pocedila se

Mariji iz roke, solze so vsule se jej po obličji iz bridkih oči.

„Ne dotikaj se tega, kar to ne srbi,“ — rekla je Anica in srdito pogledala jo.

„Nelvaložna duša ti,“ — omenila je Marija. „Ne izvršiš ne svoje nakane. K oči poidem, pa mu razodenem vse?“

„Marija!“ — vskliknila je Anica in čašo vzela v roko, „če le pragprestopiš, pa préccj izpijem to.“

Marija je šla tekoj po teh besedah, in prastrasena in zavzeta strmela v oblažné o sirote.

Uže je bilo enajst. Anica je z eno roko objela strupeno pijaco, na eno pa je naslonila blede obličje, zagrojeno v razpletene lase, oči pa je imela vprte v kazalec na uri. Kakor je žila utripala in utripala jej, tako je tudi kazalec pomikal se dalje in dalje — odločilna ura se je bližala.

Le še pol ure je manjkalo do polnoči — minolo je bilo zopet deset minut, še pet — minoli sta še dve. Ali ne veter niti pošepetal z vejami, ni psov nij nobeden škornil; kazne je bilo, kakor bi bila vstavila se vsa priroda — samo kazalec, se je svobodno pomikal naprej in minota je za minoto je begala v večnost.

Marijino srce je hujsje in hujsje utripalo; Anica je krčevito stislila čašo, z eno roko pa lase na pleča zgrnila sé svojega bledega in zmóčenega obličja; še enkrat je pogledala na uro — manjkalo je še sedem minut.

Neudoma pred sobo brenkne palaš, duri se treskoma razlete, a Jurij — kakor smrt bled in pršeč las stoji sredi sobe. Anica jej vskriknila, nij razradostila se, temuč treščila je čašo pred nogi ob tla in v Marija planila kakor vatekla, roci zarila mu v lase — in obličje začela griati mu in poljubljati. Odrgrgal jo je od sebe, skočil na stran, ona pa je utrujena, do čela onemogla in zmóčena zgudila se Mariji v naročaj. (Konec pr.)

okolici goriški je tu in tam nekoliko stole napravila, pa vendar ne prav velike.

(**Namomer.**) V ponedeljek je pri Gradiški neki 70. let star mož v Sočo skočil; našli so ga mrtvega okraj Gradiške. Nesrečnež je, kakor se sliši, iz Falme doma in je zaradi slabih financ v vodo skočil.

(**Velika povodenj na Italijanskem.**) posebno v Ferrari, je kakor na Českem, tudi tam veliko družinam vse imetje odnesla in mnogo ljudij je zgubilo življenje. Kakor na Avstrijskem za Česko, se tudi na Italijanskem pobirajo milodari za nesrečneže. Sploh so letos povodnji na dnevnem redu.

(**Umor.**) Mizarški delalec v Zagrebu po imenu Bastinač iz Raba na Dalmatinskem doma, ki je uže več let prebival v onem imenitnem gradu v Gradiški, je v nedeljo zaklal svojega gospodarja g. Hofmana, tapecirarja v Zagrebu, ker mu nij hotel plačati toliko, kolikor je od njega zahteval. Morilec je sicer pete odnesel, a vendar so ga žandarji uže drugi dan dobili.

Ko so policijski organi preiskali njegove stanovanje so našli popolni list, v katerem so videli, da je prebival popred v Gradiški na Goriškem, telegrafujejo tedaj glavarstvu v Gradiško; a ono jim odgovori, da B. nij v Gradiški nikoli prebival, kot delalec, ampak kot kaznovanec v gradu. Da so zagrebški policijski organi to šele zdaj zvedeli temu se čudijo hrvatski narodni časniki. Če bodo policijski hudodelce stražili, kedo bo pa volilke stražil in zapiral.

(**Na Trstu**) se nam piše 10. t. m.: Narodno gibanje v Trstu in v okolici ne počiva ravno, temveč koraka pri stanju današnje politike mirno svoje pot. Včerajšnja zabava v rojanski čitalnici združena s tombolo je bila jako živahna, vršila se je pri mirnem večernem zraku na prostem.

(**Drzen morilec.**) V ponedeljek o poludne napade kolon (kmet) Ivan Črnič 28 let star oženjen in oče štirih otrok iz Rupe pri Mirnem na goriškem trgu Travniku svojega gospodarja g. Ant. Žl. Stabila in mu zabode velik nož najprej skozi hrbet do srca, potem v glavo; ko pa je nesrečni g. Stabile v prodajalnico g. Nardina-ja ubežal, skoči morilec za njim in ga tam še 6 krat rani; uže prva rana je bila smrtna in ko je ranjki v prodajalnico dospel, se je bil uže mrtve zgrudil na tla in mrtvega je živinski morilec še 6 krat nož zasadil, tako da ga je strašno razmesaril. Vse to se je zgodilo v nekaterih trenutkih. Kakor se sliši, se je morilec maščeval nad svojim gospodarjem, ker ga je zaradi zanikarnosti zapodil s svoje zemlje in ker mu je zaradi dolga hotel prodati še neko njivo, ki je bila njegova, morilecva, lastnina in ker mu je pustil rubati nekoliko premakljivega blaga in živeža. Žalosten dogodek je presunil vse tujake kroge, posebno, ker je bil g. Žl. Stabile občno poznana oseba. Morilec je v pesteh gosposke in kakor se sliši, ga njegovo hudodelstvo nič kaj ne peče, ampak pravi, da si je sam poiskal pravice, ker je nij mogel dobiti drugod. Danes so g. Stabila pokopali in skazali so mu zadnjo čast mnogi odlični mestjani.

Natančno je bomo o tem prihodajše poročili, ker nam niso še znane vse okolnosti in ker gre po mestu mnogo različnih govoric.

(**Norec v cerkvi.**) Pri loški cerkvi nad Ajševco je 11. junja ob 2. po noči kakih 36 let star, blazen mož utomil vrata pri zvoniku in tako prišel na kor, kjer je se zidarjem orodjem, katero je imel pri sebi, razbil omaro za cerkveno obleko, potolkel nekoliko svečnikov in na vse mogoče viže delal hrup in ropot. Kmalu zjutraj se je zbralo okoli 200 ljudij pri cerkvi, a nihče se nij upal v cerkev iti, ker se je norec na koru utaboril, tako da nikogar nij pustil do sebe, ampak je bil vedno pripravljen, da bi bil vsakega, ki bi se mu bil približal, po glavi s kladivom česnil. Tudi žandarja, ki sta iz Gorice prišla, nista tako dolgo mogla do njega, dokler nij nekoliko ljudij na streho zlezlo, ki so potem kakih 10 sežnjev strehe nanj podrli in ga tako malo ranili. Potem pak sta ga žandarja uklenila in v Gorico gnala. Norec, ki je naredil okoli 30 gld. škode, je govoril furlanski, pa je tudi slovenski razumel.

(**Dobdaj je nabral**) goriški odbor f. 1100. - za nesrečnike na Českem in nadejati se je, da pride še mnogo darov.

(**Tukajšnji gostilničar**) g. Rosenberger napravi v saboto svojem vrtu pri Katariju velikansko muzikalično soarejo z ustopom na korist nesrečnejem na Českem. Tudi od nekterih čitalnic na Goriškem se sliši, da nameravajo napraviti besede v ta namen in tako se kaže tukaj na Goriškem v vseh krogih velko sočutje do nesrečnih Čehov, kar je na vsak način velike hvale vredno.

(**Družba sv. Mohorja**) v Celovci, ta preblazena, plodunska ustanova, tudi letos kaže velikanski napredek. Nij je dekanje, piše „Besednik“, da ne bi bila pridobila novih družabnikov. 1400 udov je pristopilo letos več kot lani; tako, da ima društvo uže ogromno število 18.800 družabnikov! Društveni odbor je mej drugim sklenil na svitlo dati „občno zgodovino“ za prosti narod, kar je posebno hvale vredno. Tudi zanimivo kajigo, „o raznih iznajdbah“ misli odbor na svitlo spraviti. Pisatelji, ki bi bili voljni eno teh knjig spisati, naj se v 6. tednih oglasé pri društ. tajniku ter naj ob enem naznanijo osnovo, po kateri mislijo svojo nalogo izvršiti. Dalje je odbor razpisal dve danli po 140 fl., prvo za štiri izvirne povesti, vsaki po 35 fl., v obsegu blizu 1/2 tiskane pole, drugo za štiri podučne spise raznega sedržaja v obsegu 1/2 tiskane pole, vsakemu po 35 gold. Spisi naj se do 1. dec. 1872 pošiljajo društvenemu tajniku.

(**Dramatiško društvo**) v Ljubljani vrlo napreduje. Iger je izdalo društvo letos 3 v 4 zvezkih. Javnih predstav je v gledališču preteklo zimsko seiso napravilo 36. Garderoba in knjižnica se je pomnožila po nakupu in darilih; knjižnica šteje 122 slovenskih iger v rokopisu, 64 natisnjenih in potem 23 partitur operet in oper. Družabnikov šteje dram. društvo 387, namreč 2 častna, 8 ustanovnikov, 325 polpornih in 52 igralnih. Mej igralci je bilo engajziranih 10, ostalih so se odločevale nagrade; brez nagrade je igralo 10 igralnih družabnikov. Denarne podpore je dobilo društvo od kranjskega dež. odbora 2400 gold. Gosp. Ivan Hribar zavaroval si je življenje pri banki „Slaviji“ tako, da po njega smrti dobi dram. društvo polovico zavarovalnine, v znesku 500 gold. Iz vsega se vidi, da društvo vrlo napreduje in res zasluži, da bi je tudi primorski Slovenci boljše podpirali, nego so je doselej. Dramatika je imela pri vseh narodih velik upliv na narodno kulturo in umetnost; in s tem, da podpiramo slovensko dramatiko, podkopujemo ob enem nemško gledališče in z njim nemški upliv v stolici slovenskih pokrajin.

(**Na zavatin de Trieste**) se kliče nov italijanski v tržaškem idiomu pisan šaliv list, v katerem nijmo družega „witz“ našli kot tega, da ga ureduje g. Martelanec, bivši urednik „Jurja s pušo“, „Slovenske zarje“, „Petelinčka in potem kot mrtvo dete rojenega novega „Jurja s pušo.“ „Bote a tuti quei che le merita“ bode dajal „Zavatin“ g. Martelanec, kakor se čita v programu, „Bote“ tudi Slovincem, kateri nočejo kupavati g. Martelanecvih neslanih burk. Tako na pr. liko obdeluje „Zavatin“ g. Gorupa v prvi svoji številki, ker je kupil samo 5 iztisov omaj nih burk. - Politični del in ilustracije „Zavatina“ so „pogrete rihte iz starega Jurja s pušo“, tako na priliko „L'Austria mal governada“, kar kaže, da je g. Martelanec dober literaričen ekonom. Da pa Slovenci poznajo svoje ljudi, svoje rodoljube, to je zdaj sijajno dokazal g. Martelanec. Mi mu voščimo prav dober uspeh pri novem podvzetju in želimo, da odslej ostane na novem polju svoje literarne delatnosti, ker Slovenci smo uže siti enodnevnih mušč. S trebihom za kruhom.

(**G. Ant. Šantel**) suplent v Celji in če se ne motimo Slovenec, je imenovan za pravega učitelja (fizike in matematike) na goriški gimnaziji.

(**Ministerstvo poduka**) bode izdalo vse šolske postavbe za Goriško tudi v slovenskem jeziku; dotična knjiga se bode dobivala v bukvarnici g. Paternolli-ja na Travniku po prav nizki ceni - Proporočamo je našim učiteljem.

(**Vapredovalni kurs**) za učitelje bode letos v Gorici oktobra meseca. Trajal bode celi mesec oktober; učiteljem se bodo predavali realni predmeti. - Vsak povabljen zunanji učitelj dobi vsak dan fl. 1.50 za hrano in stanovanje.

(**Kdo piše v „Deutsche Zeitung“**) je marsikdo popraševal pretečeni teden. A zdaj uže nij več skrivnost. Gosp. P. se spreha z nekim ruskim profesorjem g. B. po gosposki ulici; kar nenkrat juma pride nasproti novi suplent na tukajšnji realki g. K. . . . ; g. P. ga ustavi in mu predstavlja Rusa z besedami: Tukaj je oni ruski profesor, o katerem je pisala „Deutsche Zeitung“ Rus se namurne, g. K. . . . se vstraši in zaradi ter se jame izgovarjati, da je le to pisal, kar mu je nek avskultant, g. O. Slovenec po rodu povedal. - Rus še enkrat pomrda, g. P., ki je spravljen osla na led, se pa smeja; a g. K. . . . ves zmešan, se izgovarja, komplimentira in pete odnese. - Tu se je kmalo zvedelo po celem mestu in zvedel je tudi urednik „Isonez“ - Ta je g. K. . . . žugal, da bo vse prijavil; a g. K. . . . ga prosi, da nikar in obljubi, da se bode poboljšal. - Od tehmal se berejo v „Deutsche Zeitung“ sami ita-

lijanski liberalni stranki prijazni dopisi. - Zdej g. K. 1. se Slovincem zabavlja; morda bi ga lahko tudi mi ukrotili; najboljši lek bi bil menda za tega Slovenenfresserja: „Knittel mit Knittel“! Naj še omenimo, da se je avskultant g. O. le šalil, ko je rekel, da se je prišel oni ruski profesor slovenščine sem učiti ker je tukaj naj lepša; in zdaj imamo rezultat, „dass der dumme Kerl ange-laufen ist.“ Take dopisnike imajo Nemci v Gorici in potem naj svet sodi, koliko sme verovati onim listom.

(**Čujte!**) kaj piše nekdo v „Deutsche Zeitung“ iz Gorice: Majhen slovenski odlomek prebivalcev našega mesta ima mogočno podporo v knezo-nadškofu gosp. Gollmayr-ju, kateri upotreblja malo in veliko seminišče za svoje panslovaške namere in to s tem, da ovira kolikor mogoče Italijanom sprejem v ta za odgojo duhovnikov namenjena zavoda tor podeluje 25 od necega grofa Werdenberga (v ta namen kali?) ustanovljenih štipendij po 150 gld. samo slovaškum dijakom. Vsed tacega apostolskega postopaja je slovenski že največji del duhovščine te škofije, katera ima tudi tukaj, kakor povsod, velik upliv na politično barvo ljudstva.

Dalje dokazuje visoki prelat svoje narodno mišljenje tudi s tem, da podeluje naj boljše duhovne in fare slovaškim duhovnikom. - Bodite modri, kakor kaže sklepa dobroprodučen dopisnik svoje poročilo, katero je moral iz prav zanesljivega vira zajeti!

Primorska vina v kemičnem poskušališču za vinstvo v Klosterneuburgu.

Spisal Stefan Bratuž.

(Konec.)

Eden takih pripomočkov obstoji v tem, da se čist sod dobro se žveplom ožge, tako da se 8-4 košček žvepla v njem požge, in bolno vino vanj pretoči. Zboljšanje vina obstoji v tem, da žvepla na sokislina (Schweflige Saure) en del kislica iz vina na se vzame, tako da se žvepla na kislina naredi; ta pa vinu ne škodi, ker se dalje se srešnokislum kali (weinsteinsäures kali) zedini in na dno soda pade. Vino na ta način izboljšano, je dobro le za malo časa, in se zopet preje ali kasneje skisa. Čeravno je kislina iz vina pršna, so vendar malo rastlince še nepoškodovane ostale, in kedar vino zopet se zrakom v dotiko pride, se skisa.

Nekteri priporočajo, naj se vinu erojno srešnokisli kali doda (einfachweinsteinsäures kali). Prosta očetna kislina v vinu razkroji to sol tako, da se v vinu očetno kisli kali (essigsäures kali) in dvojno srešnokisli kali (doppelt weinsteinsäures kali) naredi. Tudi s tem pripomočkom se vino le za malo časa izboljša; ker rastline, ktere to spremembo napravijo, nepremeljive ostanejo.

Vzemo se mali, kot oreh debeli kosi apna, in ti se v vino vržejo.

Dva dni se mora vino vsaki dan trikrat dobro zmešati. Prosta očetna kislina se v vinu z apnom zedini in očetnokislo apno napravi (essigsauer Kalk). S tem se tudi vino nevtralizira, ah tudi barva vina se spremeni; povrhu tega se vino le za tisti hip popravi, in kis se dalje v vinu napravlja.

Dalje se tudi tako vino z ogljenčevokislum kalijem (kohleensäures kali) in z ogljenčevokislum natronom (kohleensäurer Natron) popravi, to je prosta očetna kislina se s temi pripomočki nevtralizira; ali spremembo alkohola v jesih nij mogoče ustaviti. Za malo časa bi bilo zopet toliko očetne kisline v vinu, kolikor je pred bilo. Morali bi tedaj zopet nevtralizirati, dokler bi prav nič alkohola v vinu ne bilo, ampak samo očetno kisli kali ali takošno apno ali pa natron.

Tedaj iz tega se vidi, da je bolje, ako je že proste očetne kisline dovolje v vinu, da iz njega hitreje ko mogoče očet ali kis napravimo, kteri se tudi kakor vinski jesih dobro proda.

Tedaj le v začetku, kadar se v vinu samo nagnenje za kisanje zapazi, more se še napraviti dobro vino in stanovitno. Ako se je pak bolezen ukorenčila in se uže dovolje proste očetne kisline v vinu zapazi, se vino sicer še popravi more, namreč s pasterizovanjem, in z nevtralizovanjem, ali ker se iz alkohola jesih napravi, bo vsak sprevidel, da čem več proste očetne kisline je v vinu, tem menje alkohola ostane, zatorej naj si vsak dobro preračuni ali bi ne bilo bolje iz takešnega vina kis (očet) napraviti.

Zapazil sem dalje da pri mnogih vinih je bilo premalo vinske kisline; posebno pri takih, katerih je bilo dosta sladkorja in kontraktivnih snovij, kakor je uže rečeno bilo, da vinska kislina daje vidu dober okus in pripomore k stanovitnosti, na-

torej moramo gledati, da imamo pri dobrem vinu potrebne kisline. Od dobrega vina moramo tedaj 6 1/2 tisočink kisline tirjati, vsek tega mora tedaj vsak vinorejec vedeti, koliko ima njegovo vino prostih kislin, in kadar to ve, se mora toliko vinske kisline dodati, kolikor manj kisline je premalo v vinu, na vedro 4. lote vinske kisline doda. Za ta namen se mora vinska kislina, ki se kapi, na drobno semliti in vsake 4. lote tako pripravljene kisline v polcu vina stopiti in mešati drino vliti.

Lahko si bo eden ali drugi misli: moje vino se mi malo prelukofzdi; ako mu vinske kisline dodam, morda se zboljša; toda se lahko na ta način prevvari. Kajti le od dobrega vina smemo 6 1/2 tisočink kisline tirjati, ali od dobrega vina moramo ne le kisline, ampak tudi saj 10. odstotkov alkohola tirjati, povrhu tega mora še v vinu sladkor in ekstraktivnih snovi v dostojni množini biti. Kajti ako ima vino samo 6 odstotkov alkohola, potem je tudi 4 tisočinke kisline zadosti.

Belo vino iz framinarja in risleca, je jako hvaljeno vredno in sme se meriti z najplemenitejšim renskim vinom.

Tedaj, vinorejci, vpeljite in nasadite plemenitih trt po primorskih gorah, da se trtoreja zboljša in da boste iz njih vino pridelavali, enako tistemu, ki po celi Evropi slovi.

Po nekterih krajih Primorskega vinorejci ne le samo črno, ampak tudi belo vino dalje časa na hlastinah kipeti pustijo misleči, da s tem vino stanovitneje pripravljajo. Od tega pride tudi preveč zagoltnosti v bela vina in neprijetni okus po droči in hlastinah.

Opazili smo ta okus in grenkobo od strojnine pri mnogih belih vinih, ali take lastnosti ne pomorejo k stanovitnosti, ampak narobe. Tedaj ako hočete ta neprijetni okus in grenkobo odstraniti, ne pustite več belega vina na hlastinah kipeti, ampak precej, ko se grozdje stlači, se iztisne in mošt v sod vlije.

Pri veliko črnih vinih se je očetna kislina nahajala in preveč zagoltna so bila; vendar moram omeniti, da so bila nekatera prav izvrstna. Pogreški se lahko odpraviti dač, namreč s tem, da stroj nino, ktera ima posebno v pečlih in hlastinah grozdja svoj dom, odpravimo s tem, da hlastino odpravimo in je ne pustimo z vinom kipeti in sicer tako, da stlačeno grozdje, na situ za to napravljene tako dolgo rešavamo, dokler sok in lušine ne oteko, hlastine se pa odpravijo.

Da imajo naša vina preveč strojnine, je tudi to uzrok, ker se vino predolgo časa na lušinah pušča; alkohol, kateri se med kipenjem napravi, vso strojnino iz lušin izvleče, in tako vino preveč strojnino udobi. Torej skrbeti moramo, da kipenje pospešujemo in tako vino prej od lušin ločimo.

Da tako dolgo, dokler prvo kipenje ne mine, vina na lušinah ne puščamo, obvarujemo tudi, da se očetna kislina v vinu ne napravi, kajti dokler vino kipi, ogljenčeva kislina iz njega puhti in vino je s tem gazem zunanjega zraka obvaravano, ker zračna kislina do vina ne more. Tedaj odstranimo prej, nego prvo kipenje mine, vino od lušin, saj vselej vino dovolj barve in potrebne strojnine udobi, da prijetno postane.

Vinski kupec Leibenfrost na Dunaju uže več let v Dalmacijo po vino hodi, ali on ne kupuje od Dalmatincev napravljenega vina, ampak grozdje kupuje in sam v Dalmaciji vino napravlja in je na Dunaju prodaja. Tudi on je prva leta, kadar nij lastnostij tega grozdja poznal, predolgo časa vino na lušinah kipeti puščal, da mu je prezagoltno postalo, drugo leto je je manj časa pustil, dokler nazadnje nij sprevidel, da ne sme prav nič dalmatinskega vina na lušinah puščati, ampak obravnava je kot belo vino, je koj v sode spravi, kder mu tudi tako dosta barve in potrebne zagoltnosti udobi.

S tem nočem primorskim vinorejcem priporočati, da bi tudi vi tako delali, ker naše črno grozdje, ako bi je tako obravnavali, bi morda potrebne barve in strojnine ne udobilo, ampak bi bilo bolj rudečemu podobno. Tedaj kadar vidimo, da naše črno vino udobi te dve lastnosti, s katerima se od belega vina loči, namreč dovolje barve in potrebne strojnine, ločimo je od lušin, in ne čakamo, da vse kipenje mine; saj več od črnega, vina ne tirjamo; ostali sladkor, kateri se nij v alkohol spremenil, v sodu svojo spremembo nadaljuje in alkohol postane.

Avstrijski vinski kupci so naš h črnih vin željni, ker vidijo, da zgoraj omenjeni Leibenfrost kupčijo z dalmatinskimi vini na Dunaju napravljajo; ali se ve, da oni zahtevajo tako vino, k'ero se lahko prodaja. Zatorej morajo tudi goriški vinorejci, ako hočejo vino za vesoljno kupčijo napravljati, takšno vina napravljati, kakor jih imeti želi ljudstvo, kteremu ja hote prodati.

Gosta sladka vina bila so nektera prav izvrstna, ali s takimi vini nij dobička, ker se tako go-

sta vina v krčmah dosta ponarejajo in se lahko cenejše prodajajo, nego bi naša naravna vina prodati mogli.

Tedaj vinorejci! Poprimite se umne vinoreje, da naša vina stanovitna postanejo, kajti ako to dosežemo, čakala nas bode boljša prihodnost. Vinorejci ne bo več primoran svojega enoletnega vina po nizki ceni prodati, ampak si bo misliti: vinu cena poraste in tudi se ne bojim, da mi pojde pod zlo.

Ali dosežaj nij bila taka, večkrat se je pripetilo, da se je temu ali onemu vinorejcu vino pokvarilo, ali če ne prav pokvarilo, je malo obelolelo in tedaj je je moral prodati po celo nizki ceni, ako nij hotel vsega zgubiti.

Poziv.

Strašna nesreča, katera je zadela Česko je zbudila sočutje vseh avstrijskih narodnosti, povsod se nabirajo milodari za nesrečnike. Tudi Gorica neča zaustati in sestavi se je v ta namen poseben odbor, kateri je izdal sledeč oklic:

Someščani!

„Strašna nesreča je zadela Česko; povodenj je odnesla zemljišča, hiše in mnogo ljudi. Čez 1000 oseb je našlo smrt v valovih in na tisoče družin je ostalo brez imetja.

Popisi nesreč na Českem nam dajo najstrašnejšo podobo človeške nesreče in reve.

Zarad tega se je ustanovil podpisani odbor, da nabira milostrih darov za nesrečnike.

Pozvana je velikodušnost Goričanov; nadjati se je tedaj, da boste someščani v velikem številu brez razločka narodnosti in ne gledé na politične razmere priskočili na pomoč nesrečnikom na Českem iz gole ljubezni do svojega bližnjega, katera obsega človečanstvo.

Darujte po svoji moči, vsak še tako mali dar bo dobro došel.

Darovi se nabirajo v pisarnici gosp. Andreja Pavletič-a, v gosposki ulici; izkaz darovalcev se bode priobčil po časnikih.

Gorica 6 junija. 1872.

August vitez Böckmann, Karol graf Coronini, Miroslav dr. Dollabum, Jožef dr. Deperis, Alois dr. Pajer, Andrej Pavletič, Theodor graf Rudetzky, Vilj-m vitez Ritter, Edvard dr. Seitz.

Poslano.

Pivke 6 junija. — Da se je v Dolenji Kosi novi, za nas tako potrebna pošta ustanovila, je tukaj zbudilo občno veselje. Služba poštarja je bila podelena našemu rojaku, za ta posel popolnoma zmožnemu g. Fr. Papisu. To je pa gg. učitelja in župana tako razkačilo, da kričita grom in peklo tujcu, piemonteskemu Italjane! — glej „Novica“ štev. 20 — kajti rada bi postala ona dva poštna uradnika; ali učitelju se nij mogla služba poštarja podeliti zaradi njegove seljane slabše, a županu (prejšnjemu ovčarju) zaradi njegove nezmožnosti.

Gospoda dopisuna v Novicah zagotavljam, da omenjeni poštar, rojen Senožečan, mu ne bo deli piemontški govoril, niti pisal piemontskih receptis, sme uže brez skrbi spat. Naj torej ne mlati prazne slame po časnikih, zgolj zaradi osebnih namenov in kruhoborstvi, a ne zaradi domačinov in narodnega jezika.

Kar tiče pa g. učitelja mu svetujemo, naj se raje za izročeno mu mladino bolje briga in skrbi za boljši cerkveno petje in orgljanje, za kur se je do sedaj — kakor znano — presneto malo potrudil. Tako svetujemo g. županu, da ostane pri svojem kopitu in kaj več stori za občinsko korist, ter tu li komu drugemu košček kruha privoši.

Nekteri Notranjci.

Poslano.

Kumys. V ruskih stepah delajo prebivalci iz kobilinega mleka pijačo, katera je pokazala skoro čudežno zdravilno moč za sušico, tudi je jako tečna in pomaga v raznih slabostih. Ker one pijače nij mogoče v prvotnem stanju razpošiljati, je gotovo obče ustrezno s pripravo Liebig-ovega kumysovega izlečka, ki ima vse prvine zgoščene v sebi in se lahko razpošilja. Nizka cena (1 gold. za steklenico) priporoča ta izleček vsem bolnikom gori omenjene vrste.

Cenik raznega blaga

na goriškem trgu.

Pšenica	polonik po gl.	3.15	do gl.	3.20
Rž	"	2.10	"	2.30
Turšica	"	2.65	"	2.70
Ječmer, pehan	"	3.—	"	3.40
cel	"	2.—	"	—
Fežol	"	3.—	"	3.50
Oves	"	1.35	"	1.40
Ajda	"	2.10	"	2.20
Rajž prve vrste	cent	11.—	"	12.—
druga	"	9.25	"	10.—
Seno	"	1.—	"	1.30
Slama	"	1.20	"	1.30
Slanina (špeh)	"	32.—	"	35.—
Krompir nov	"	3.—	"	3.50
Vino, belo briško kvinc	"	13.—	"	14.—
črno furiansko	"	13.50	"	15.—
Svila domača rum. in meš.	č. po f.	1.40	do	1.60
japonska	"	1.20	"	1.50

Cenik moka mlinov v Stracicah.

Moka pšenična A (Auszug)	cent. po gl.	14.30
" N. II	"	12.80
" III	"	11.10
" IV	"	9.50
" V	"	7.80

Moka, ržena	cent	po gl.	7.—	do gl.	9.—
" turščina	"	"	6.—	"	7.—
" ajdova	"	"	9.50	"	10.50
Otrobi drobni	"	"	3.—	"	—
" debeli	"	"	3.—	"	—

Oznanilo.

Kdor želi kupiti orglje za majhno cerkev, naj se oglasi pri cerkvenem oskrbnistru v Vipolzah v Brdih.

Jožef Zorn,
vikar.

LIEBIGOV

Kumys - ekstrakt

od dunajsko zdravniške oblasti kot **zdravilo** priznan in od krakovske učene družbe posebno priporočan, po soglasnem pritrdjenji medicinskih fakultet prvo vseh do zdaj proti pljučni sušici poznanih in rabljenih zdravil.

Taisto ozdravlja brz in sigurno: **Jettko.** (celo v razvitem stanju) **tuberkulozo** (prikazki: kašljanje krvi, hektična groznica, zmanjkovanje sape) **želodčni, črevalni in bronhialni katar.** **anēmijo** (uboštvo krvi) vsled dolgih bolezni in nadeljevanega rabljenja merkurijala, **chlorosis** (bledokrvnost), **asthma**, **sušenje.** **bojenje hrbtnega mozga,** **hysterijo** in **slabe živce.**

Za steklenico 1 gold. a. v. Kišice od 4 steklenic doli do vsake mere. Razpošiljanje na vnenje oskrbljuje generalni zalag

„Kumys - Heil - Anstalt“

Wien, Mariabillerstrasse 36. Bern (S. Friedli jun.)

NB. Dozdaj brez vspeha z medicino zdravljeni bolniki naj zaupno z Liebigovim ekstraktom zadnji poskus naredo.